

Miljøministeriet
Departementet

Den 27. april 2021
MIM 037

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om EU-miljømærkekriterier for kosmetiske produkter (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til frivillige miljømærkekriterier (EU-Blomsten) for miljømærkning af Kosmetiske produkter (komitesag). Med forslaget udvides produktgruppen fra kun at omfatte kosmetiske produkter, der er beregnet til at blive fjernet efter anvendelse på hud, hår eller slimhinde som fx sæber og tandpasta (såkaldte "rinse-off produkter") til fremover også at omfatte kosmetiske produkter, der er beregnet til længerevarende kontakt med hud, hår eller slimhinder som fx cremer, og læbepomade (såkaldte "leave-on produkter"). Forslaget begrænser anvendelsen af en række miljø- og sundhedsskadelige indholdsstoffer, og stiller krav til deres nedbrydelighed i vandmiljøet. Med forslaget strammes miljø- og sundhedskravene til anvendelsen af parfume og flere parfumestoffer, visse konserveringsmidler (bl.a. isothiazolinoner) og stoffer med en dokumenteret hormonforstyrrende effekt. Ligeledes strammes afskovningskrav, hvis der anvendes palmeolie eller ingredienser baseret på palmeolie i et kosmetisk produkt. Endeligt strammes emballagekravene med henblik på at reducere emballagemængden og fremme anvendelsen af genanvendte materialer og genanvendeligheden af emballagen. Generelt er miljøkravene strammet, og forslaget vurderes derfor at højne miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Forslaget er sat til behandling i forskriftkomiteen den 30. april 2021 og med skriftlig afstemning umiddelbart efter.

Baggrund

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til EU-miljømærkekriterier for kosmetiske produkter. Forslaget er fremsat med hjemme i artikel 8, stk. 2 i EU-miljømærkeforordningen nr. 66/2010. Kommissionens EU-miljømærkekomité træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny.

Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udsteder beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse.

Forslaget forventes behandlet på møde i forskriftkomiteen den 30. april 2021, og sat til skriftlig afstemning ca. 10 dage efter.

Formål og indhold

Kommissionens forslag omfatter kriterier for tildeling af EU-miljømærket til virksomheder, der producerer, importerer eller sælger kosmetiske produkter (som defineret i Kosmetikforordningen (EU) Nr 1223/2009), dvs. kosmetiske produkter, der er beregnet til at blive fjernet efter anvendelse på hud, hår eller slimhinde som fx sæber, tandpasta og barberskum (såkaldte ”rinse-off produkter”), samt kosmetiske produkter, der er beregnet til længerevarende kontakt med hud, hår eller slimhinder som fx cremer, herunder solcreme, læbestift, læbepomade, samt neglelak og lignende (såkaldte ”leave-on produkter”). Kommissionens forslag omfatter derudover også rinse-off produkter til pleje af dyr. Miljømærkekriterierne omfatter ikke produkter til mennesker eller dyr, der markedsføres med særlige desinficerende og anti-bakterielle egenskaber, da sådanne produkter er omfattet af Biocidproduktforordningen. Kommissionen foreslår, at gyldigheden er 6 år.

De nuværende miljømærkekriterier omfatter i dag kun rinse-off produkter til mennesker, og Kommissionens forslag udvider således området til også at omfatte miljømærkning af leave-on produkter til mennesker, samt rinse-off produkter til dyr. Med udvidelsen af produktområdet vil der være stort sammenfald med det nordiske Svanemærkes miljømærkekriterier til kosmetiske produkter. Det vurderes, at forslaget til EU-miljømærkets kriterier har samme høje miljøstandard som Svanemærkets.

EU-miljømærkekriterierne for kosmetikprodukter sigter mod at promovere produkter med:

- *lav miljøbelastning* af vandmiljøet ved begrænsning af indholdet af miljøfarlige indholdsstoffer
- *høj nedbrydelighed* af organiske kemikalier
- brug af palmeolie fra *ansvarlige* kilder
- *lavt emballageforbrug* og emballage med *høj genanvendelighed*

Der er én dansk virksomhed med licens til i alt 50 EU-miljømærkede kosmetiske rinse-off produkter (opgjort den 31. marts 2021). Der er i hele EU samlet set 120 licenser til i alt 2.599 EU-miljømærkede kosmetiske rinse-off produkter (opgjort den 30. september 2020).

Nuværende EU-miljømærkekriterier for kosmetiske produkter (uddrag)

Basiskrav om begrænsning af indhold af farlige stoffer. EU-miljømærkeforordningen stiller som basiskrav, at produktet ikke må tilsættes stoffer eller blandinger, der (på tidspunktet for licensudstedelse) kan klassificeres (inkl. selvklassificering) som giftige, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategorierne 1A, 1B eller 2 (CMR 1A, 1B, og 2), sensibiliserende eller miljøfarlige. Kommissionen kan undtage kemiske stoffer eller stofgrupper fra disse basiskrav, såfremt det teknisk ikke er muligt at erstatte stofferne. Undtagelser fremgår nedenfor under ændringer.

Konkret udelukker de nuværende kriterier bl.a. følgende specifikke indholdsstoffer og blandinger¹: alkylphenolethoxylater (APEO) og andre alkylphenolderivater, nitrilotriacetat (NTA), borsyre, borater og perborater, nitromoskus og polycyklisk moskus, octamethylcyclotetrasiloxan (D4),

---

¹ Flere af indholdsstofferne kan i dag være omfattet af egentlige anvendelsesbegrænsninger i lovgivningen.

butylhydroxytoluen (BHT), ethylendiamintetraacetat (EDTA) og salte heraf samt ikke-letbionedbrydelige fosfonater, konserveringsmidlerne triclosan, parabener, formaldehyd og konserveringsmidler, der frigør formaldehyd, parfumestofferne hydroxyisohexyl-3-cyclohexencarboxaldehyd (HICC), atranol og chloratranol, mikroplast, nanosølv.

REACH kandidatlistestoffer er på listen over *særligt problematiske stoffer* til godkendelse og identificeret, jf. procedure i REACH forordningens artikel 59, stk. 1. Stofferne anses for at være særligt problematiske for menneskers sundhed eller miljøet. Det er f.eks. stoffer, der er hormonforstyrrende, kræftfremkaldende, skadelige for forplantningen eller svært nedbrydelige. Disse stoffer er ikke tilladt at anvende i miljømærkede kosmetiske produkter i koncentrationer over 0,010 %. REACH kandidatlistestoffer kan ikke undtages i EU-miljømærkede produkter.

Miljøfare og nedbrydelighed. Der sættes grænser for produktets samlede giftighed og bioakkumulering i vandmiljøet. Vaskeaktive stoffer (tensider) skal være nedbrydelige under forhold med (aerobt) og uden (anaerobt) ilt.

Palmeolie (sporbarhed). Anvendt palmeolie og palmekerneolie (herefter ”palmeolie”) eller afledte produkter heraf (herefter ”derivater”) skal være omfattet af en certificeringsordning og oprinde fra ansvarligt drevet plantager og certificeret efter en certificeringsordning, der er bakket op af en bred kreds af interessenter (NGO’er, industri og myndigheder). Det kan fx være RSPO (*Roundtable of Sustainable Palm Oil*) eller tilsvarende. Certifikatets niveau skal svare til *book & claim* (kun derivater), *massebalance*, *adskillelse* eller *identitetsbesvarelse*.²

Emballage. Der gælder en række krav til emballagens design og materialevalg med henblik på at begrænse emballageforbruget og fremme brugen af genanvendte emballagematerialer og genanvendelsen af emballagen efter brug, fx: Der må kun anvendes sekundær emballage ved salg af flere enheder sammen. Produkter med pumpe er tilladt, hvis produktet sælges med mulighed for *refill*. Emballagen skal designes så indholdet nemt kan komme ud, og der er krav om en maksimal emballagemængde i forhold til indholdsmængden for at begrænse materialebrug. Der er specifikke begrænsninger i brugen af visse kombinationer af plastmaterialer (for emballage, labels og låg), hvis sådanne begrænser genanvendelsen af emballagematerialet.

Væsentligste ændringsforslag:

Undtagelser. Kommissionen foreslår at undtage følgende nye stoffer fra ovenstående ”basiskrav”:

- Zink, der kan klassificeres som H410 (meget giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger). Undtagelsen gælder kun i zinkpræparater, fx zinksalve, med zinkindhold på max. 25 %.
- Titaniumdioxid (TiO₂) på *nanoform*, der kan klassificeres som H351 (mistænkt for at fremkalde kræft). Undtagelsen gælder kun TiO₂ anvendt som UV-filter i solcremer. TiO₂ må ikke anvendes i solcremeprodukter på pulverform- eller sprayform. anbefalinger fra EU's videnskabelige komite for forbrugersikkerhed (SCCS/1516/13, SCCS/1580/16 og SCCS/1583/17) skal følges.

Zink undtages i zinksalve, der har en lindrende effekt ved irriteret hud. Der findes ikke alternativer. Svanemærket har samme undtagelse for zink i zinksalve.

---

² <https://www.rspo.org/certification/supply-chains>

TiO₂ undtages i solcremer med visse begrænsninger, da TiO₂ er et effektivt alternativ til andre UV-filtre med sundhedsmæssigt værre egenskaber. Brug af solcreme anbefales generelt i sommersæsonen. Svanemærket har samme undtagelse for TiO₂ i solcremee.

Med det kommende forslag strammes kriterierne samtidigt ved at fjerne *undtagelser* for brugen af miljøfareklassificerede parfumestoffer og konserveringsmidler, der i de nuværende kriterier er undtaget fra ovenstående "basiskrav".

Parfume og parfumestoffer. Kravet om, at EU-miljømærkede kosmetiske produkter markedsført til børn under 12 år skal være parfumefri, udvides til også at gælde produkter markedsført "til familiebrug" eller produkter med anprisningen "mild/sensitiv". Anvendelsesbegrænsningen af 26 deklarationspligtige parfumestoffer udvides til at omfatte i alt 82 specifikke allergifremkaldende parfumestoffer, som EU's videnskabelige komite for forbrugersikkerhed har udpeget (inkl. de 26 deklarationspligtige parfumestoffer). De 82 parfumestoffer foreslås begrænset i EU-miljømærkede kosmetikprodukter til maksimalt 0,010 % for rinse-off produkter og 0,0010 % for leave-on produkter.

Hormonforstyrrende stoffer. Begrænsningen af indholdsstoffer med en dokumenteret hormonforstyrrende effekt foreslås udvidet til også at omfatte stoffer dokumenteret via Biocidproduktforordningen og Pesticidforordningen. Dertil foreslås det at udelukke yderligere 28 specifikke stoffer, som vurderes at være potentielt hormonforstyrrende. De 28 stoffer er en del af DG Indre Markeds undersøgelse (*Call for data*) af potentielt hormonforstyrrende stoffer, eller stoffer som EU's videnskabelige komite for forbrugersikkerhed har udpeget. En del af stofferne var, eller er, allerede udelukket pga. andre miljømærkekrav. Bl.a. UV-filteret 4-methylbenzylidenecamphor (4-MBC) er udelukket.

Udelukkede stoffer. Til listen over udelukkede indholdsstoffer foreslås bl.a. tilføjet: isothiazolinoner, resorcinol, nanomaterialer generelt (medmindre EU har evalueret og godkendt anvendelsen), parfumestofferne benzyl salicylat, butylphenyl metylpropional, tetramethyl acetyloctahydranophthalener (OTNE), perfluorinerede og polyfluorinerede stoffer (PFAS'er), fthalater, samt følgende UV-filtre: benzophenoner (inkl. BP 1-5), ethylhexyl methoxycinnamat, homosalate, octocrylen.

Test af produktet. UV-solcremer skal testes for virkning jf. Kommissionens anbefaling fra 2006 om solcremers effektivitet. Miljømærkede kosmetiske produkter skal testes for effektivitet eller funktion, jf. den europæiske kosmetikbranches *Retningslinjer for vurdering af kosmetiske produkters effektivitet* ved enten laboratorietest eller forbrugertest, hvori der indgår minimum 20 personer.

Palmeolie (sporbarhed). Kravet til palmeolie og derivater strammes, så *book & claim* certifikater ikke længere kan bruges for derivater. Fra 1. januar 2025 accepteres kun palmeolie, der er certificeret på niveauet *adskillelse* eller *identitetsbevarelse*.

Emballage. Emballagekravet til forbrugt mængde emballage pr. produktmængde foreslås reduceret med ca. 30 % fra 0,28 g til 0,20 g emballage pr. gram produkt. Består emballage af minimum 80 % genanvendt materiale undtages produktet fra dette krav for at stimulere anvendelsen af genanvendte materialer. Designkravet til emballagen for rinse-off produkter foreslås strammet til, at mindst 95 % af indholdet i rinse-off produkter kan tømmes ud og anvendes. Tidligere var det 90 %. For leave-on produkter foreslås kravet sat til mindst 90 %, medmindre emballagen har låg eller let kan åbnes.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Miljømærkeordningen er frivillig. Beslutninger om miljømærkekriterier i medfør af EU's miljømærkeforordning er direkte gældende i EU-medlemsstaterne.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget, og heller ikke væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Nærværende forslag skønnes at have positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet der vedtages frivillige miljømærkekrav, der ligger over krav i den almindelige nationale og EU-regulering.

Høring

Forslaget er den 8. april 2021 sendt til orientering i Danmarks Miljømærkenævn med henblik på medlemmernes senere stillingtagen. Der er ingen høringsvar kommet til høringen i Miljøspecialudvalget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter udvidelsen af produktgruppen, så miljømærkekriterierne også omfatter leave-on produkter og rinse-off produkter til dyr. Regeringen støtter, at kriterierne har et miljø- og sundhedsmæssigt højt beskyttelsesniveau, herunder begrænser anvendelsen af parfumestoffer og konserveringsmidler. Regeringen lægger vægt på et fortsat højt miljøbeskyttelsesniveau, og især at kravene ikke slækkes mht. til begrænsninger i anvendelsen af parfume og parfumestoffer, herunder 82 udvalgte parfumestoffer og isothiazolinon-konserveringsmidler.

Regeringen lægger vægt på at skærpe kravet til certificeret palmeolie og derivater, der indgår i et EU-miljømærket kosmetisk produkt, og støtter, at kravet strammes fra 1. januar 2025 for palmeolie.

Regeringen støtter, at stoffer med dokumenteret hormonforstyrrende effekt udelukkes, men vil arbejde for, at miljømærkekravene også omfatter de potentielt hormonforstyrrende stoffer, fx ved at udelukke alle stoffer, der fremgår af de tre lister på den dansk-initierede hjemmeside EDlists.org.

Listen er et samarbejde mellem danske, belgiske, nederlandske, franske, spanske og svenske myndigheder, og omfatter pt. 110 stoffer opdelt på tre lister: 1) Stoffer, der er identificeret som hormonforstyrrende i EU-regi, 2) stoffer der pt. undersøges for hormonforstyrrende egenskaber i EU-regi, og 3) stoffer, der anses for hormonforstyrrende af en af de nationale myndigheder, der støtter hjemmesiden.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.